

Patvirtinimo kodas:
621506-EPP-1-2020-1-IT-EPPKA3-IPI-SOC-IN

APLINKOS TEISIŲ chartija

VISŲ GYVŪNŲ teisės

FLOROS ir faunos teisė gyventi be baimės išnykti dėl žmogaus veiksmų ● eisė į laisvę (kiekviena gyvūnų rūšis turi teisę gyventi laisvėje) ● Teisė nebūti žudomam, norint pamaitinti ar „pralinksinti“ žmones (mažinti mėsos suvartojimą, uždrausti naudoti gyvūnus cirke, su gyvūnais elgtis pagarbiai, nelaikyti jų perpildytose erdvėse ir per daug neišnaudoti...) ● Teisė gyvūnams ir augalams gyventi sveikoje aplinkoje ir nebūti išnaudojamiems ● Teisė būti mylimiems ● Teisė į visų nykstančių rūšių apsaugą ● Teisė gyvūnams ir augalams gyventi savo natūralioje aplinkoje, neperkeliamiems į kitas vietas ● Teisė, kad gyvūnai ir augalai būtų apsaugoti nuo žmonių interesų ● Teisė kiekvienam gyvūnui gyventi savo natūralioje buveinėje be žmogaus įsikišimo ● Teisė kurti naujas gyvūnų rūšis

ŽEMĖS teisės

TEISĖ į gamtos išteklių apsaugą ● Teisė išsaugoti gamtos išteklius, tris R (recycling/ perdirbimas, reuse/ pakartotinis naudojimas, reduce/mažinimas) paverčiant visų gyventojų įpročiu (ypač mažinimą ● Teisė nebūti per daug išnaudojamai (sąmoningas gamtos išteklių naudojimas ● Teisė didinti atsinaujinančios energijos naudojimą ● Teisė į švarią aplinką (teisė nešiukšlinti Žemės paviršiaus ● Teisė į sveiką ir tvarią „mitybą“ (tai reiškia teisę turėti tvarų žemės ūkį be GMO produktų / sėklų) ● Teisė turėti gerbiančius gyventojus (žmones, mažinančius poveikį aplinkai ● Teisė nebūti užpildyti atliekomis ● Teisė į tvarų vartojimą ir eksploatavimą ● Teisė gerbti ir saugoti (biologinę) įvairovę ● Teisė išlaikyti savo vientisumą nepaisant žmonių išprovokuotų konfliktų ● Teisė į gyvybę, garantuojanti Žemei ir visiems jos gyventojams sveiką gyvenimą ● Teisė užkirsti kelią ekologinės pusiausvyros stokai ekosistemose ● Teisė saugoti miško masyvą nuo beatodairiško apmokestinimo, padegimo ar miškų pavertimo galvijų ganyklomis ● Teisė palaikyti tinkamą aplinkos triukšmo lygį, vengiant akustinės taršos ● Teisė į tai, kad augalai būtų gerbiami kaip deguonies ir maisto šaltinis ● Teisė būti laisvai nuo gamtos išteklių išnaudojimo ● Teisė būti laisvai nuo žmonių sukeltos klimato kaitos ● Teisė, kad visos gyvos būtybės su ja elgtųsi pagarbiai ir rūpestingai ● Teisė nepatirti neigiamo žmogaus vystymosi poveikio ● Teisė būti laisvai nuo miškų ir gyvūnų buveinių naikavimo ● Teisė būti laisvai nuo branduolinių ginklų ir kitų naikinančių technologijų ● Teisė būti laisvai nuo neigiamo turizmo poveikio ● Teisė būti laisvai nuo žmoniškųjų infrastruktūros projektų ● Teisė būti ramiai ● Teisė palaikyti gyvybinius procesus ● Teisė egzistuoti netrukdomai žmonių ● Teisė išlaikyti pusiausvyrą visą gyvenimą ● Teisė natūraliai vystytis be žmogaus sukeltų trikdžių ● Teisė saugoti savo natūralias gyvenimo sąlygas ● Teisė kurti naujus kraštovaizdžius ● Teisė būti nepriklausomai be žmogaus pagalbos ● Teisė egzistuoti ● Teisė turėti kalnus ir augaliją ● Teisė gyventi be žiauraus elgesio ● Teisė išsaugoti savo išteklius ● Teisė į sąžiningą elgesį ● Teisė būti apsaugotai ● Teisė nebūti sunaikintai ● Teisė turėti gyvybę ● Teisė nebūti sužalotai ● Teisė likti žaliai ● Teisė turėti augaliją ● Teisė išsaugoti atogrąžų miškus ● Teisės ekosistemoms egzistuoti ir klestėti ● Teisė išsaugoti Arktį ir Antarktidą nepalietę ● Teisė išsaugoti nepalietus grybus, augalus ir mikroorganizmus ● Teisė atsinaujinti ● Teisė laisvai augti vietiniams medžiams ir miškams ● Teisė pykti ant žmonių ● Teisė vystytis nuosekliai ● Teisė išsaugoti sveiką ir tvarią planetą, kad ją paveldėtų ateities kartos ● Teisė ginti ir išsaugoti tradicines žemės ir čiabuvių kultūrą ● Teisė būti gerbiamai ir saugomai kaip visumai, kaip tarpusavyje susijusiai gyvai sistemai ● Teisė, kad koraliniai rifai būtų neliečiami

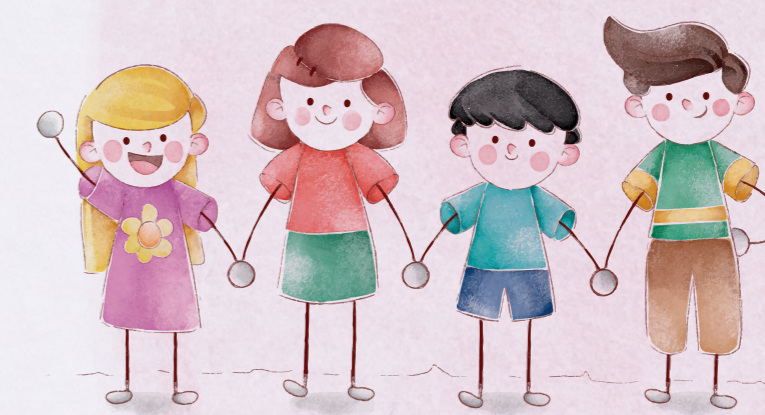
VANDENS teisės

TEISĖ, kad jūros, ežerai ir upės būtų švarūs ● Teisė, kad vandenynuose ir jūrose nebūtų plastiko, taršos ir cheminių atliekų ● Teisė nebūti užterštam cheminėmis medžiagomis ● Teisė būti gausiami ● Teisė laisvai tekėti upėmis ir palaikyti natūralų ciklą

ORO teisės

TEISĖ būti švariame ir tinkamam kvėpuoti ● Teisė į rūpestingą ir švarią atmosferą ● Teisė nenukentėti nuo šiltnamio efekto dėl neatsakingų žmogaus veiksmų ● Teisė išvengti lėktuvų taršos ● Teisė turėti ozono sluoksnį ● Teisė nepatirti globalinio atšilimo ● Teisė turėti giedrą dangų ● Teisė išlikti švariame ir neužterštam

ŠĮ PLAKATĄ PATVIRTINO:

His Holiness Dalai Lama

Vandana Shiva

Europos Komisijos parama šio leidinio rengimui nereiškia pritarimo jo turiniui, kuriame pateikiama autorių nuomonė, todėl Europos Komisija negali būti laikoma atsakinga už informaciją panaudotą šiame leidinyje.

